	KOD PRACY									
			-			**-**				
	Dzień			**Miesiąc**			**Rok**			
pieczątka ***Wojewódzkiej Komisji Konkursowej***	**DATA URODZENIA UCZNIA**									

KONKURS Z GEOGRAFII

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

ETAP REJONOWY

Drogi Uczniu,

witaj na II etapie konkursu z geografii. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- **Arkusz liczy 16 stron i zawiera 15 zadań.**
- **Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.**
- **Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.**
- **Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.**
- **Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.**
- **Nie używaj korektora, długopisu zmazywalnego.**
- **Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.**
- **Brudnopis nie będzie oceniany.**

***Pracuj samodzielnie*.**

Powodzenia!

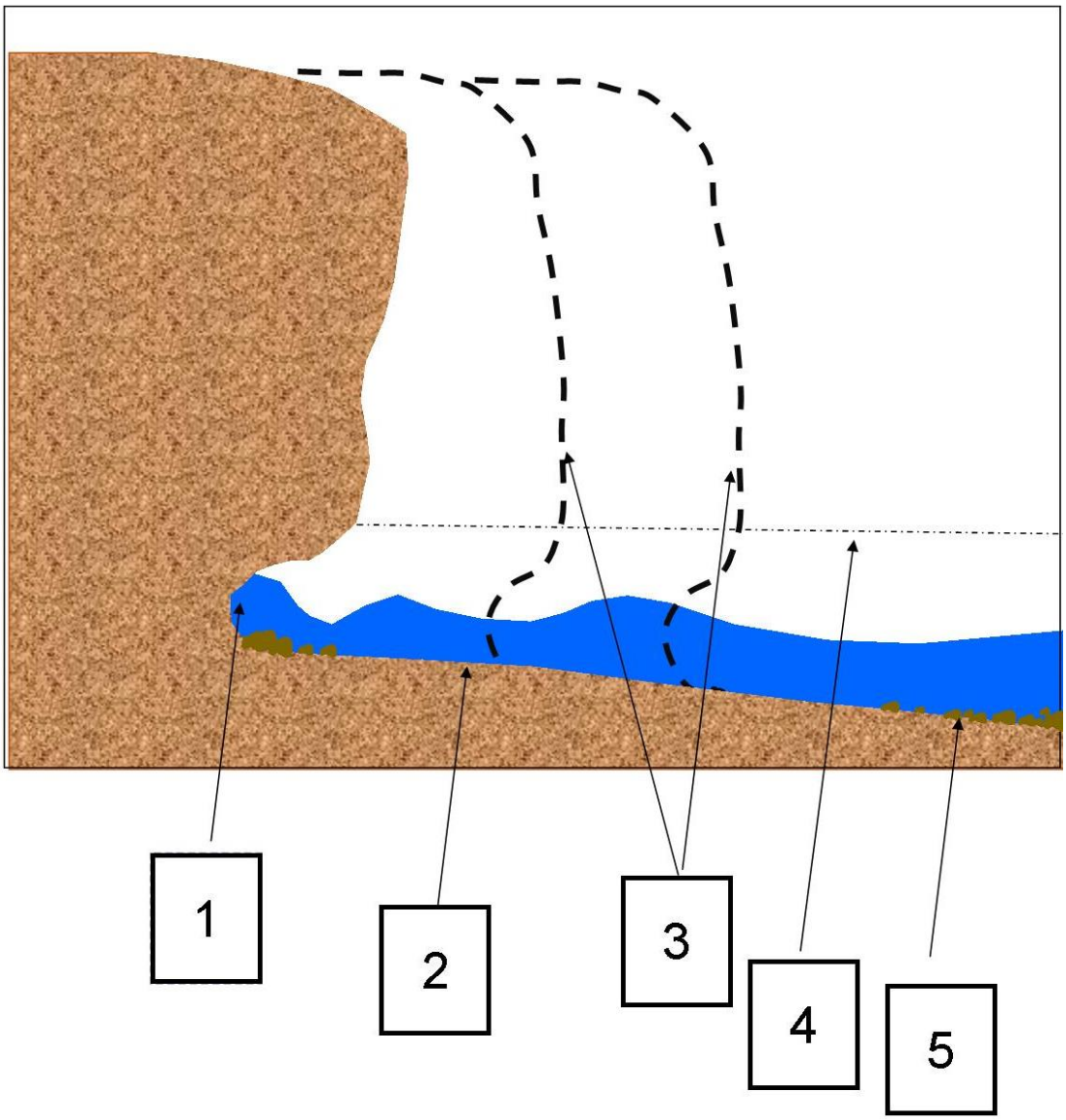
Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

100

Poniższy rysunek wykorzystaj do rozwiązania zadań 1. i 2.

Rysunek 1. Rzeźbotwórcze działanie morza/jeziora.

Zadanie 1. /0-3 pkt/

Przyporządkuj liczbom 1 - 5 odpowiednie opisy.

platforma akumulacyjna, nisza abrazyjna, platforma abrazyjna,

poziom działania fal, dawny zasięg brzegu

1.……...,

2.……..…..,

3.…….....,

4.……..…..,

5.……...,

Zadanie 2. /0-2 pkt/

Podaj nazwę przedstawionego na rysunku typu brzegu / wybrzeża oraz nazwę procesu, w którego następstwie on powstaje.

nazwa typu brzegu / wybrzeża ……,

nazwa procesu …… .

Zadanie 3. /0-5 pkt/

Zadanie wykonaj w oparciu o zamieszczony poniżej tekst.

„Bałtyk jest najmłodszym morzem na naszej planecie. Powstał ponad 10 tysięcy lat temu z wód topniejącego lodowca. Do początku XIX wieku Morze Bałtyckie było bardzo czystym akwenem. W czasach współczesnych zmienił się w jedno z najbardziej zanieczyszczonych mórz świata.

Bałtyk jest morzem śródlądowym, położonym w głębi kontynentu europejskiego. Jedynym miejscem, gdzie przez Morze Północne łączy się z Oceanem Atlantyckim są wąskie cieśniny duńskie. W związku z tym wymiana wody w Bałtyku następuje bardzo powoli. Proces odświeżania wodą oceaniczną zajmuje aż 30 lat. Dlatego wszystkie wprowadzane do Bałtyku substancje pozostają w nim przez ponad ćwierć wieku !

Jeszcze dwieście lat temu Bałtyk był czysty. Jednak wraz z rozwojem przemysłu i rolnictwa, a przede wszystkim na skutek wzrostu liczby ludzi, którzy zamieszkali w jego basenie, doszło do poważnego zanieczyszczenia. Ilość tych zanieczyszczeń rosła, a możliwości wymiany wody z oceanem przez cieśniny w Danii były wciąż te same. Dlatego już teraz 14% powierzchni Morza Bałtyckiego to tzw. pustynie tlenowe, gdzie zamarło wszelkie życie. Można wręcz powiedzieć, że stajemy się świadkami śmierci Bałtyku. Śmierci, której wciąż możemy zapobiec.

Poza zanieczyszczeniami z pól i ze ścieków komunalnych problemem naszego morza są odpady. Znajdują się one zarówno w wodzie morskiej, jak i na plaży. Ponad połowa z nich to bezpośredni efekt aktywności turystów. Odpowiada za nie każdy z nas, zarówno śmiecąc samemu, jak i pozwalając na to innym. Dlatego zadbajmy o wyrzucanie wszystkich odpadów do koszy na śmieci. Tylko i wyłącznie tam jest ich właściwe miejsce !

Obok eutrofizacji, przełowienia, znacznego natężenia transportu morskiego czy zanieczyszczeń chemicznych, istotnym zagrożeniem dla ekosystemu Bałtyku są niewłaściwe praktyki rybackie, do których zaliczyć można porzucanie narzędzi połowowych w morzu. Sieci rybackie są barwione w celu zmniejszenia ich widoczności w wodzie. Pozostawione w morzu stanowią zagrożenie nie tylko dla ryb, ale też ssaków morskich czy ptaków. Latami dryfują, utrzymując swoją łowność i stanowiąc niewidoczną, śmiertelną pułapkę dla zwierząt."

Źródło:https://www.wwf.pl/srodowisko/morza-i-oceany/odpady-morskie

a)Podaj czas wymiany wód Bałtyku z wodami oceanicznymi - ……..…

b) Podaj czynnik, który odgrywa największą rolę w zanieczyszczeniu wód Bałtyku - ……

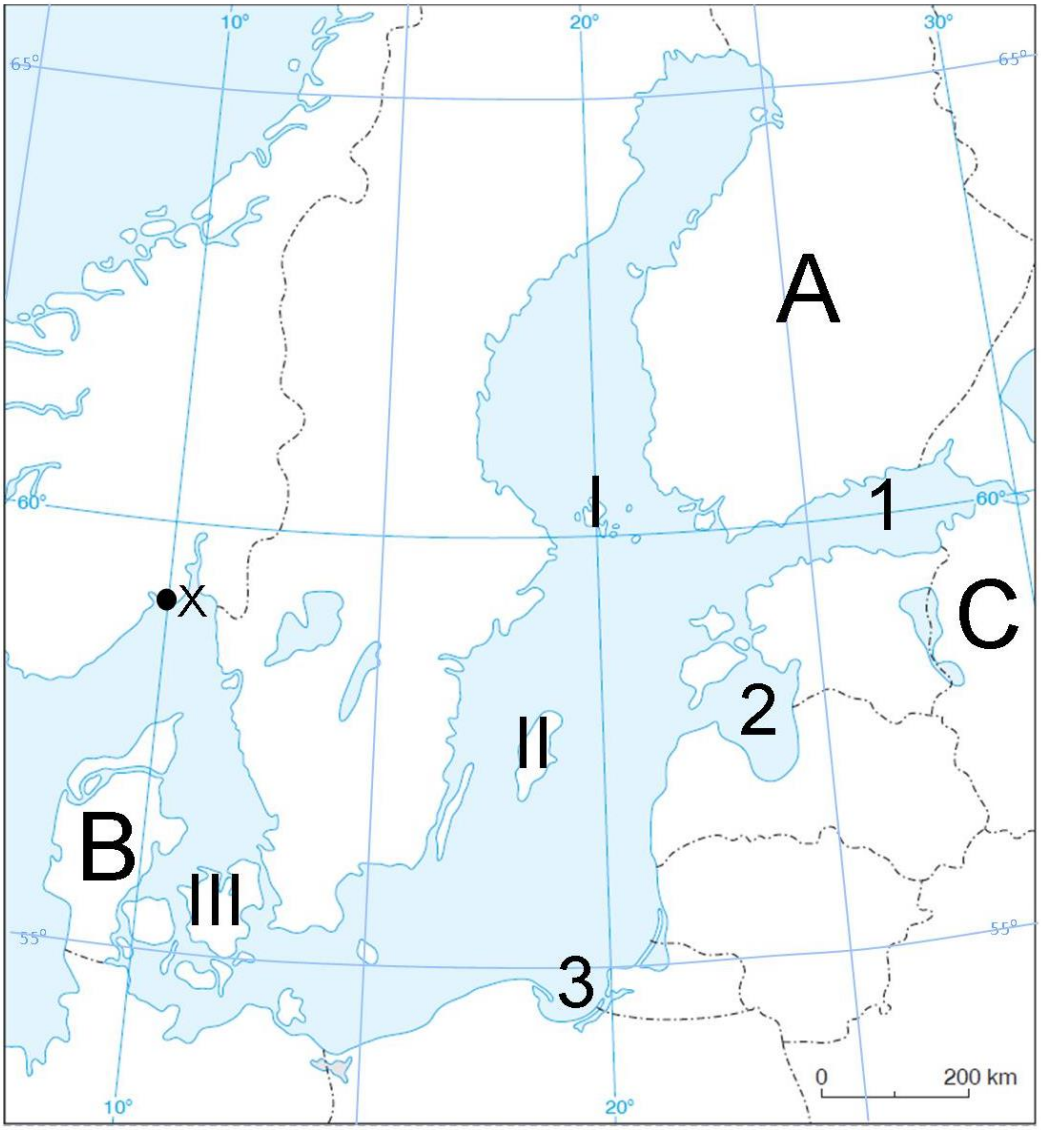
c) Co to są „pustynie tlenowe” - ……..…….....

……..……

d) Podaj udział zanieczyszczeń wytwarzanych przez turystów w zanieczyszczeniu Bałtyku - ……..……

e) Przedstaw wpływ rybołówstwa na zanieczyszczenie wód Morza Bałtyckiego - ……

Poniższą mapę wykorzystaj do rozwiązania zadań 4. i 5.

Zadanie 4. /0-9 pkt/

Podaj nazwy zaznaczonych na mapie obiektów.

Państwa:

A. - ……,

B. - ……,

C. - ……,

Zatoki:

1. - ……..…,

2. -……..….,

3. -……..….,

Wyspy:

I. - ……..,

II. - ……..,

III. - ……..

Zadanie 5. /0-5 pkt/

Odczytaj współrzędne geograficzne / z dokładnością do 1º / oznaczonego literą X punktu na mapie, a następnie oblicz wysokość górowania Słońca w dniu przesilenia zimowego.

Współrzędne geograficzne pkt X

szerokość geograficzna - ……,

długość geograficzna - ……..…

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź: Słońce w punkcie **X** góruje na wysokości …… po …….. stronie nieba.

Zadanie 6. /0-10 pkt/

Przyporządkuj niżej podane obiekty geograficzne do państw sąsiadów Polski, wpisując je w odpowiednie miejsce w tabeli.

Miasta: Preszów, Kłajpeda, Grodno, Ostrawa, Odessa, Drezno, Władywostok

Rzeki: Wilia, Olza, Berezyna, Ondava, Szprewa, Dniestr, Lena.

Krainy geograficzne: Wysoczyzna Nowogrodzka, Wysoczyzna Żmudzka, Sudety, Fatra, Eifel, Roztocze, Ałtaj.

Państwo	**Kraina geograficzna**	**Rzeka**	**Miasto**
Białoruś	……	……	……
Litwa	……	……	……
Słowacja	……	……	……
Republika Czeska	……	……	……
Republika Federalna Niemiec	……	……	……
Rosja	……	……	……
Ukraina	……	……	……

Zadanie 7. /0-1 pkt/

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie pewnego rodzaju elektrowni / dotyczy tylko państw sąsiadów Polski /. Największa tego typu elektrownia europejska znajduje się w Enerhodarze, na terytorium Ukrainy. Podaj nazwę tego typu elektrowni.

Typ elektrowni przedstawiony na mapie ……..

Zadanie 8. /0-4 pkt/

Podaj dwa argumenty za i dwa argumenty przeciw budowie takiego typu elektrowni w Polsce.

Argumenty za budową elektrowni:

1 - ……
……

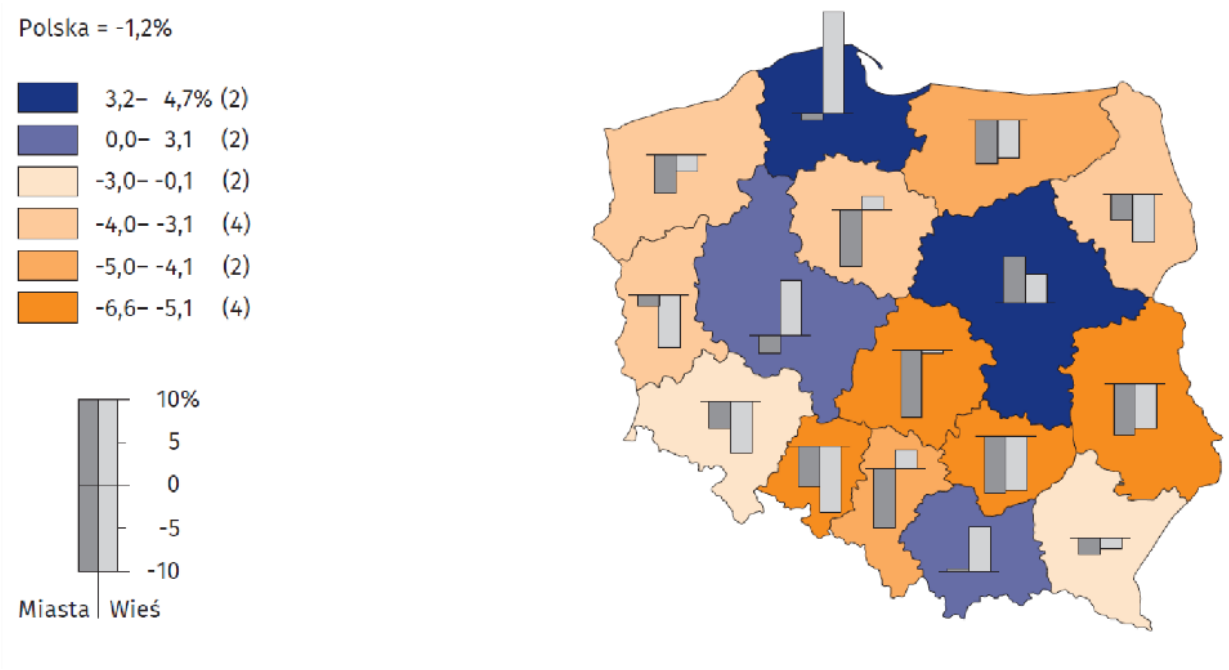
2 - ……
……

Argumenty przeciw budowie elektrowni:

1 - ……
……

2 - ……
……

Zadanie 9. /0-4 pkt/

Źródło: https://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/

Mapa przedstawia przyrosty/ubytki liczby ludności miejskiej i wiejskiej według województw w 2021 r.

A) Podaj nazwy 2 województw o największym przyroście liczby ludności :

1. ……., 2. ……

B) Podaj nazwy 2 województw o największym ubytku liczby ludności, które nie sąsiadują z województwem podkarpackim :

1. ……., 2. ……

C) Podaj nazwy 2 województw o największym przyroście liczby ludności wiejskiej:

1. ……., 2. ……

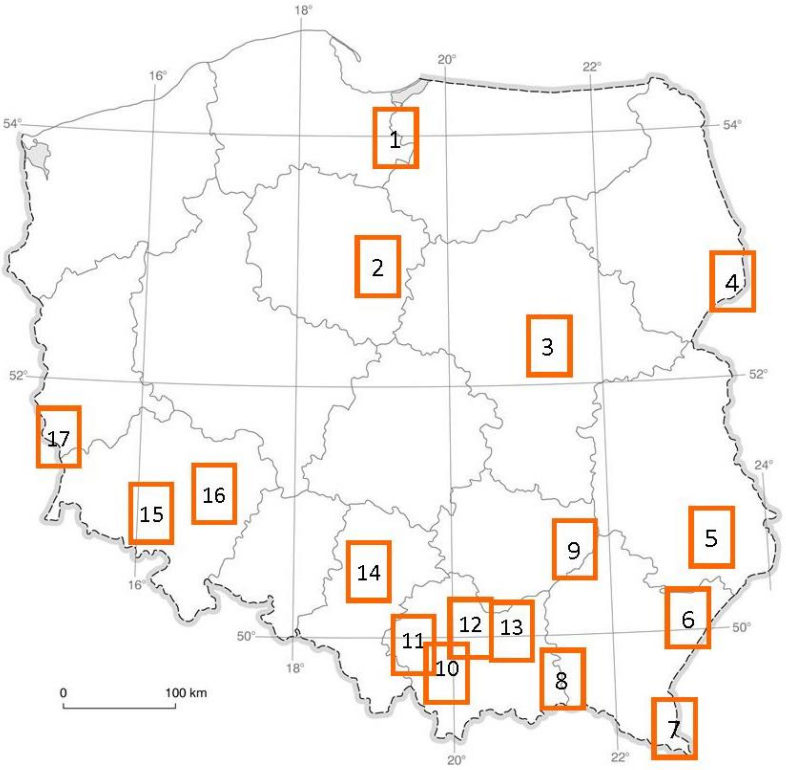
D) Podaj nazwy 2 województw o najmniejszym ubytku liczby ludności miejskiej :

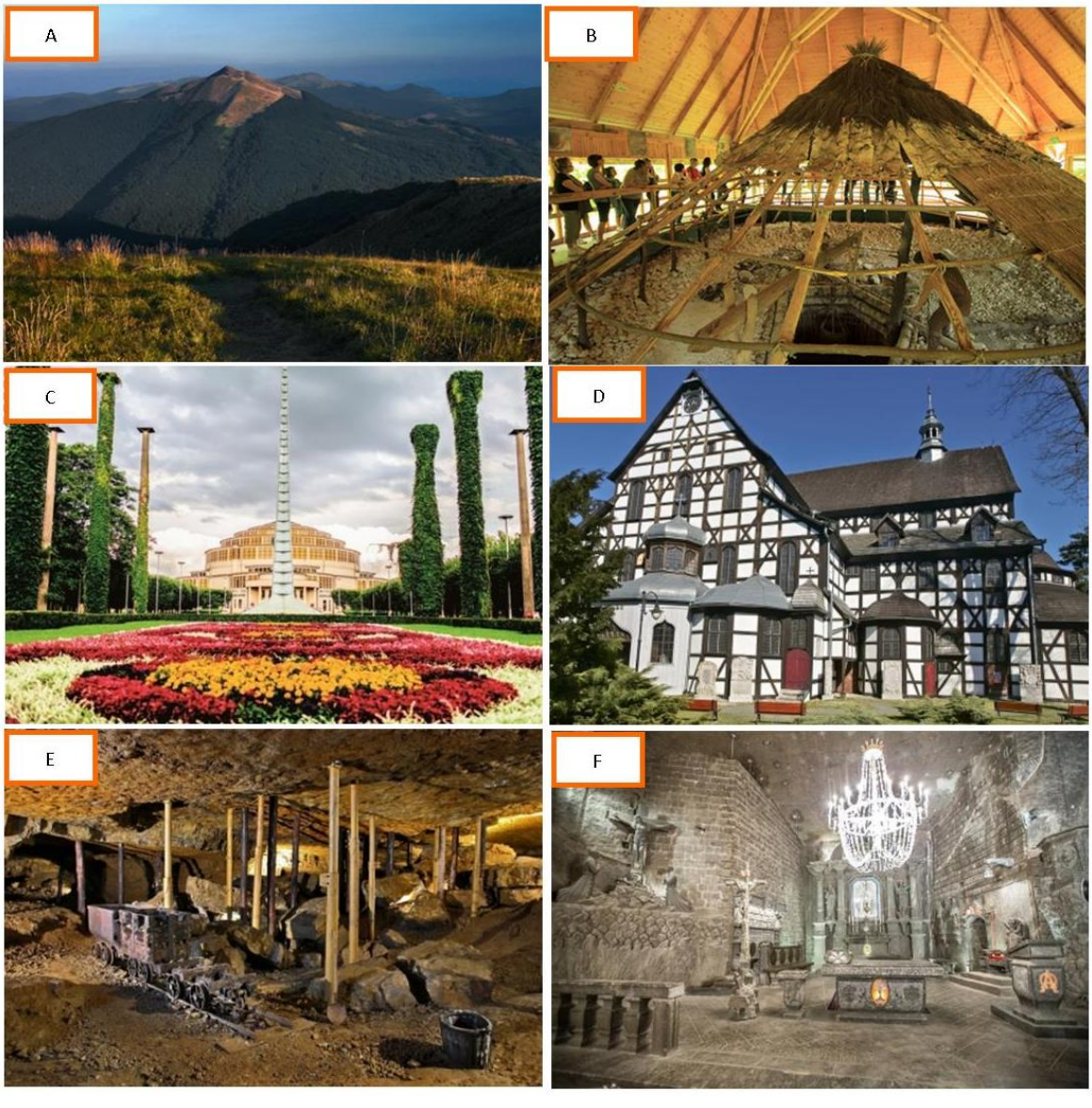
1. ……., 2. ……

Zadanie 10. /0-12 pkt/

Do symboli fotografii przedstawiających wybrane obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Polsce dopisz symbol liczbowy obiektu z mapy i nazwę miejscowości - miejsca, w której obiekt się znajduje.

Miejscowości: *Białowieża, Malbork, Toruń, Warszawa, Kalwaria Zebrzydowska, Łęknica(Mużaków), Bieszczady, Ostrowiec Świętokrzyski (Magonie/Sudół), Świdnica/Jawor, Wrocław, Wieliczka, Bochnia, Tarnowskie Góry, Oświęcim, Kraków, „Drewniane Kościoły”, „Drewniane cerkwie”, Zamość*

Źródło: https://www.polska.travel/pl/poznaj-atrakcje-i-zabytki/dziedzictwo-unesco

Symbol na fotografii	Symbol na mapie	Nazwa miejscowości - miejsca, w której położony jest obiekt
A		
B		
C		
D		
E		
F		

Zadanie 11. /0-6 pkt/

Poniżej podane informacje A-L, przyporządkuj odpowiednim krajom azjatyckim. Do tabeli wpisz odpowiednią informację używając oznaczenia literowego.

A. - wyznaniem dominującym jest hinduizm,

B. - wyznaniem dominującym jest buddyzm,

C. – państwo na subkontynencie,

D. – leży na około 4000 wysp,

E. – dorzecze największej rzeki tego kraju to 1,8 mln km^2,

F. – najwyższym szczytem jest wulkan,

G. - najwyżej położona wyżyna na Ziemi,

H. – leży nad Zatoką Bengalską,

I. - najwyższy odsetek stulatków na świecie,

J. – „druga” potęga gospodarcza świata,

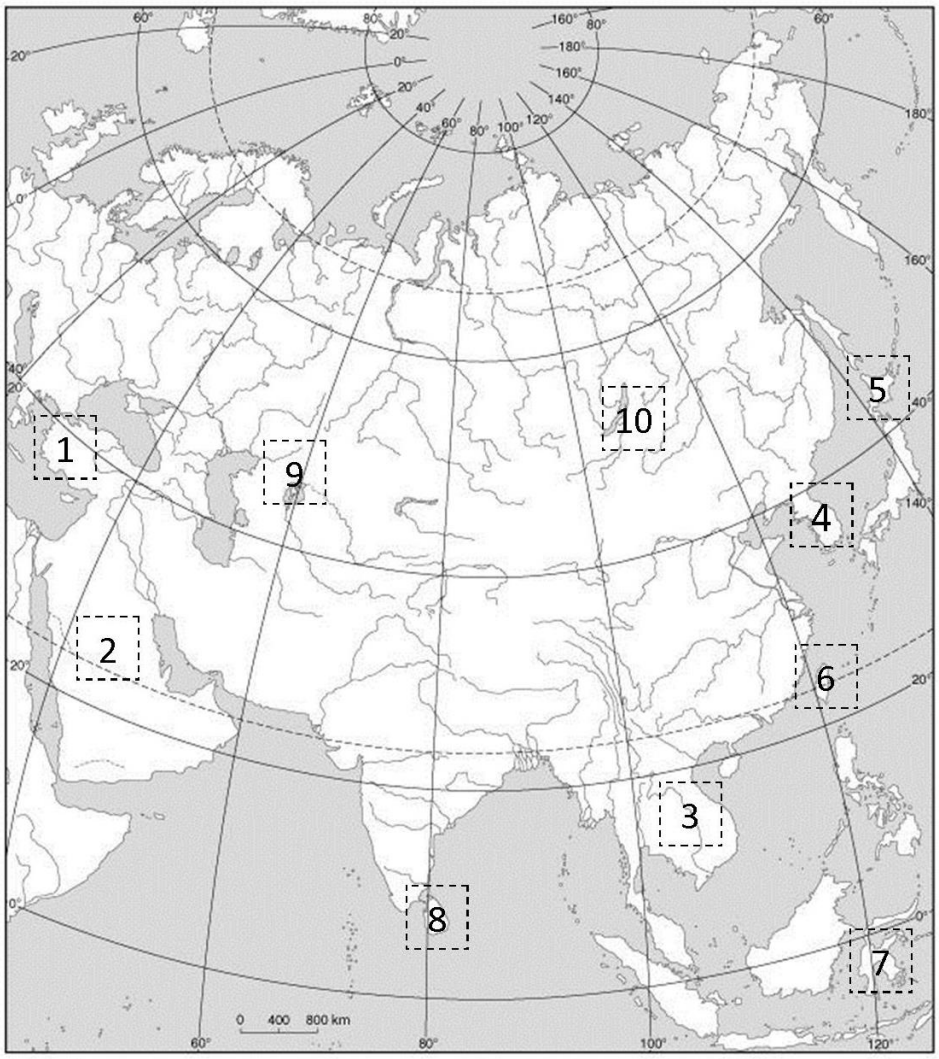
K. – „szósta” potęga gospodarcza świata,

L. - „trzecia” potęga gospodarcza świata.

Kraj	Cecha środowiska przyrodniczego	Cecha społeczno - gospodarcza
Chiny	- …… - ……	- …… - ……
Indie	- …… - ……	- …… - ……
Japonia	- …… - ……	- …… - ……

Zadanie 12. /0-10 pkt/

Nazwij obiekty geograficzne zaznaczone na mapie Azji. Liczbami 1 – 4 oznaczono półwyspy, liczbami 5 – 8 oznaczono wyspy, a liczbami 9 – 10 oznaczono jeziora.

1	……	**6**	……
2	……	**7**	……
3	……	**8**	……
4	……	**9**	……
5	……	**10**	……

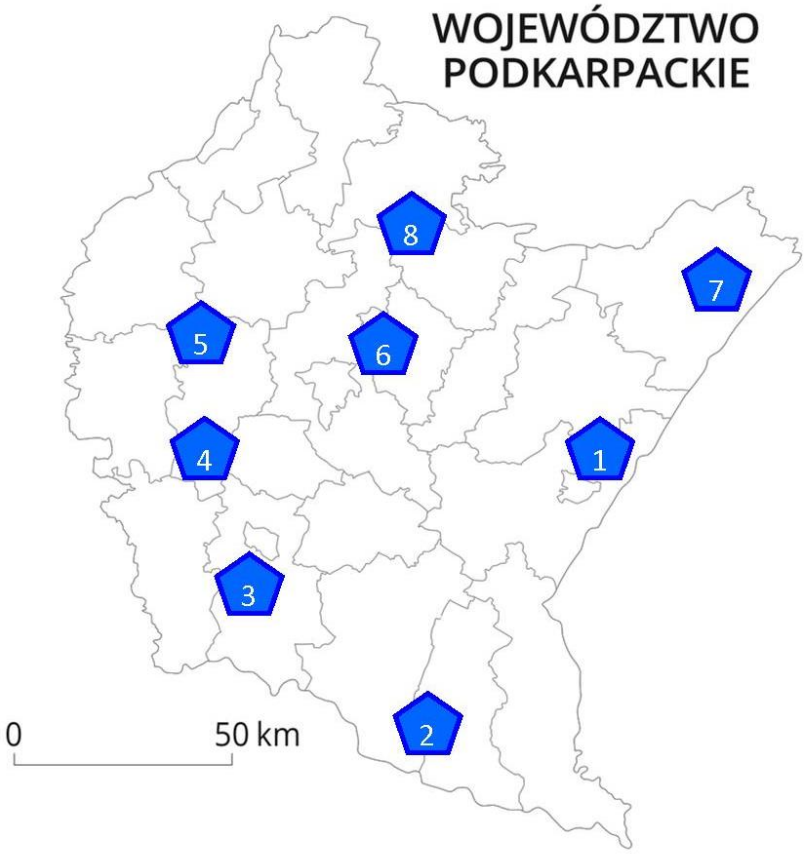
Zadanie 13. /0-14 pkt/

Przeczytaj zdania, które dotyczą informacji zawartej w literaturze, **skreśl** tę część zdania , która zawiera **błędną** informację.

1. Ogrody bahaitów zasługujące na miano ósmego cudu świata dzięki swojemu niezwykłemu położeniu, symetrii oraz bujnej i pieczołowicie pielęgnowanej roślinności znajdują się w **Tel Awiwie** / **Hajfie**.
2. Uliczkami Jerozolimy warto dotrzeć do **Mea Shearim** / **Halachy**, dzielnicy ultraortodoksyjnych żydów.
3. Ali I Nino - ruchome rzeźby przedstawiające legendarnych kochanków Kaukazu znajdują się w **Tbilisi** / **Batumi.**
4. Na centralnym placu stolicy Adżarii, Europejskim, lśni w słońcu księżniczka Medea i trzyma w dłoni **złote runo** / **złotą nić.**
5. Jedną z geologicznych ciekawostek Azerbejdżanu są wulkany błotne. We **wschodniej** / **zachodniej** części kraju znajduje się ich największe skupisko na świecie, około 400 sztuk.
6. Park Narodowy Qobustan kryje niesamowitą atrakcję – jedne z najstarszych na świecie dzieł sztuki. Są to **hieroglify** / **petroglify**.
7. W Hiroszimie uroczystości upamiętniające zrzucenie na to miasto bomby atomowej odbywają się w Parku **Pokoju** / **Pamięci**.
8. Z okazji Dnia Dziecka w Japonii rozwiesza się proporce w kształcie karpi, noszą one nazwę **okonomiyaki** / **koinobori**, które są symbolem odwagi i umiejętności pokonywania przeszkód.
9. Mekką dla młodych i starszych fanatyków gier jest tokijska dzielnica **Akihabara** / **Harajuku**.
10. **Pachinko** / **ufo catcher** polega na złapaniu jak największej liczby metalowych kulek, ta popularna gra automatowa jest namiastką nielegalnego w Japonii hazardu.

11. Znajdujący się w Hongkongu Yau Ma Tei jest jednym z **wieżowców** / **targów** w tym mieście.
12. W klasztorze **Po Lin** / **Man Mo** znajduje się podobno największy posąg Buddy na świecie o wysokości 34 m.
13. Cieśninę Bosfor, łączącą Morze Czarne i Marmara, przepływa ok. **4400** / **55000** statków rocznie.
14. Wieża Leandra, położona u **południowego** / **północnego** wejścia na Bosfor, dziś jest najbardziej znana z „występowania" w tureckich serialach.

Zadanie 14. /0-5 pkt/

Do opisu atrakcji turystycznej dopisz nazwę miejscowości oraz jej numer z mapy. Nazwy miejscowości dobierz spośród poniżej podanych.

Arłamów, Baranów Sandomierski, Blizna, Blizne, Bolestraszyce, Bóbrka, Chotyniec, Cisna, Czarnorzeki, Dukla, Haczów, Horyniec, Iwonicz Zdrój, Jarosław, Kalwaria Pacławska, Kolbuszowa, Komańcza, Krasiczyn, Krosno, Leżajsk, Łańcut, Mała, Medynia Głogowska, Miejsce Piastowe, Muczne, Myczkowce, Odrzykoń, Przemyśl, Rudnik nad Sanem, Paszczyna, Polańczyk, Pustków Osiedle, Radruż, Rymanów Zdrój, Rzeszów, Stalowa Wola, Sanok, Smolnik, Solina, Tarnobrzeg, Trzcinica, Turzańsk, Ulucz, Wetlina, Zagórz, Zyndranowa, Żarnowiec

Opis	Nazwa miejscowości	Symbol na mapie
Miejscowość to ośrodek garncarski, oparty na tradycji sięgającej połowy XIX wieku, w 2001 r. powstała tu Zagroda Garncarska.		
Miejscowość słynie z najstarszej kopalni ropy naftowej w świecie oraz Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego im. Ignacego Łukasiewicza.		
W miejscowości od 1975 r. funkcjonuje arboretum na terenie dawnego założenia dworsko-parkowego.		
W miejscowości znajduje się Klasztor Nazaretanek, w okresie od 29 października 1955 do 28 października 1956 w klasztorze internowany był prymas Polski Stefan Wyszyński.		
W miejscowości znajduje się park historyczny na terenie autentycznej lokalizacji niemieckiego poligonu broni rakietowej V1 i V2.		

Zadanie 15. /0-10 pkt/

Na mapie konturowej świata oznaczono literami **a – j** różne obiekty geograficzne, podaj ich nazwy.

a – wulkan ……..

b - wulkan …….. ..

c – wyspy ……...

d – wyspy ……..….

e – morze ……..….

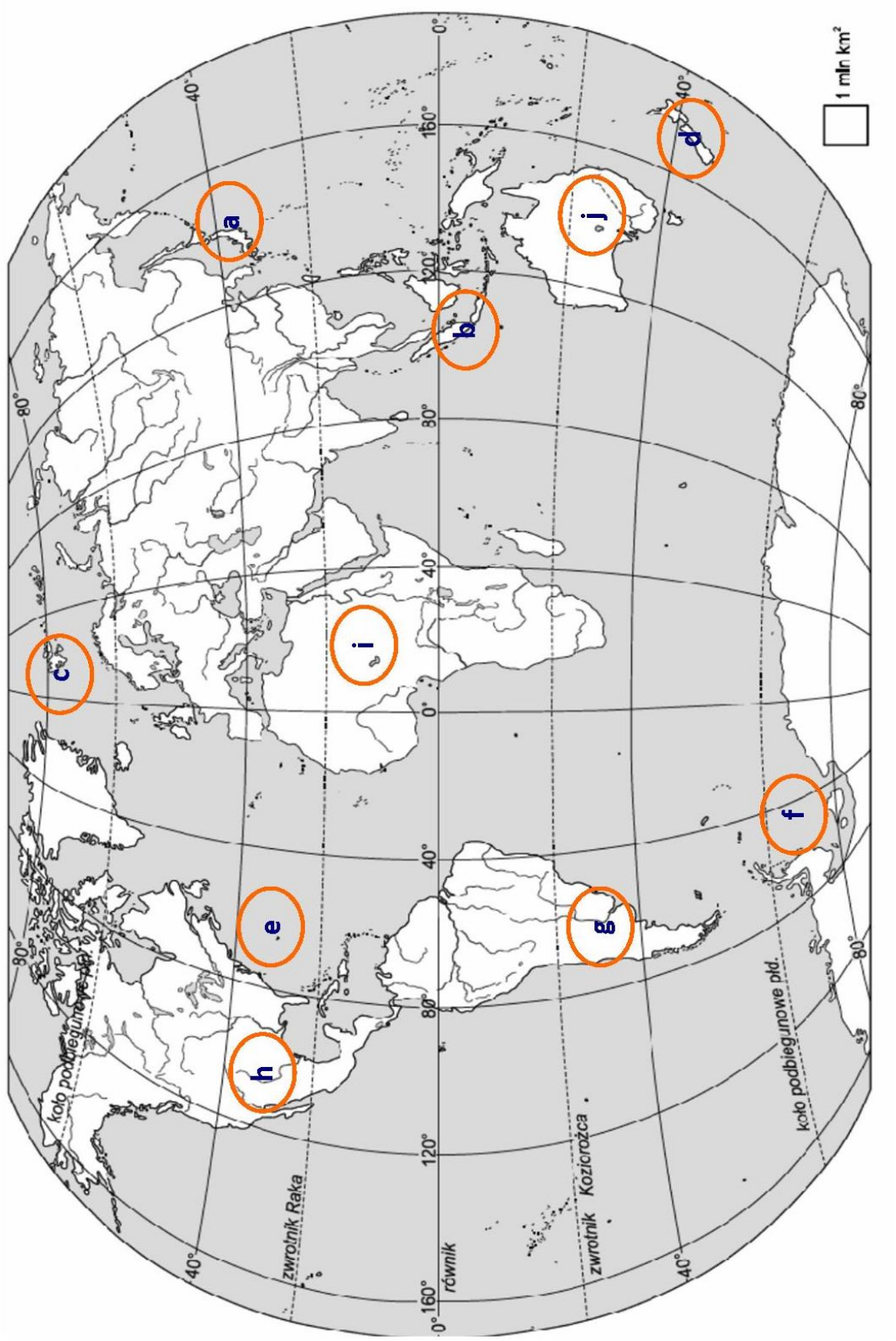
f – morze ……..….

g – rzeka ……..….

h – rzeka ……..….

i – jezioro ……..….

j – jezioro ……..….

1 mln km²
a
b
c
d
e
f
g
h
i
j
koło podbiegunowe pn.
zwrotnik Raka
równik
zwrotnik Koziorożca
koło podbiegunowe płd.

Brudnopis